

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KLKS/SDSL	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Středoevropská dobrodružství slovanských		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	24.05.2024 09:46

Pracoviště / Zkratka	KLKS / SDSL			Akademický rok	2023/2024
Název	Středoevropská dobrodružství slovanských			Způsob zakončení	Zápočet
Název dlouhý	Středoevropská dobrodružství slovanských literatur			Forma zakončení	
Akreditováno/Kredity	Ano, 3 Kred.			Zápočet před zkouškou	NE
Rozsah hodin	Seminář 2 [HOD/TYD]			Počítán do průměru	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Zimní semestr	0 / 0	0 / 0	14 / 20	Vyučovaný semestr	Zimní semestr
Rozvrh	Ano			Počet dnů praxe	0
Vyučovací jazyk	Čeština				
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S N				
Počet hodin kontaktní	Ne				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem kurzu je snaha analyzovat literární proces v geokulturních hranicích střední Evropy. Pozornost je soustředěna na prolínání chronologicky pojímaných literárních fenoménů a jejich konkrétní uplatnění na vývojovém rámci národních literatur. Interpretace jednotlivých témat sleduje především vývojovou linii vztahu mezi autorem, jeho (národní / kulturní) identitou, jazykem a kolektivem příjemců (čtenářů). V centru pozornosti stojí proto také otázka hranic mezi národními a nadnárodními markanty literární tvorby.

Kurz by měl hledat odpovědi na soubor následujících otázek:

jak se projevuje národní a kulturní příslušnost v autorské literatuře;

kde lze najít hranice mezi písemnictvím a literaturou s konkretizací na středoevropský kulturní prostor;

jak se odráží proces formování národní identity na literární činnosti jednotlivce a jejích estetických parametrech;

jak je vnímán v pozdějších narativech středoevropských národních literatur odkaz habsburské monarchie; jak je dnes vnímána a interpretována mnohodomost a vícejazyčnost moderního spisovatele aj.

Požadavky na studenta

Individuální četba vybraných materiálů.

Rozhovor nad četbou.

V případě alternativní, distanční výuky bude student plnit úkoly zadávané vyučujícím písemnou formou (eventuálně v rámci synchronní výuky prostřednictvím MS Teams). Půjde především o četbu beletrie tematicky spjaté s plánovanými tématy kurzu a příslušné základní odborné literatury. Všechny čtenářské a jiné úkoly budou pravidelně vyhodnocovány. Kontakt vyučujícího se studenty bude probíhat především prostřednictvím e-mailu, v případě nutnosti též telefonicky v době konzultačních hodin.

Obsah

1) Úvod - cíle a metodologie kurzu. Jak chápat literární dobrodružství?

2) Střední Evropa ? definice literárního a geokulturního fenoménu. Typologie a retrospektiva základních koncepcí

- 3) Od ideologizace k mytologizaci ? fenomén střední Evropy očima literárního historika
- 4) Interpretační modely nejstarší literární tvorby v moderních sociokulturních kontextech
- 5) Hranice a úloha staroslověnského písemnictví v pozdějších narativních národních literatur
- 6) Proměny literárního baroka
- 7) Velká Morava - Habsburská monarchie: literární paralely a vývojové křížovatky
- 8) Romantismus u Slovanů ? hranice, chronologie, interpretační rámce
- 9) Tzv. národní obrození ve středoevropských literaturách. Interpretace a zpětně konstruované narativy
- 10) Parametry slovanské moderny ? možnosti výkladu a jejich estetické principy
- 11) Středoevropské literární regionalismy mezi tvůrčí individualitou a národní literaturou
- 12) Mezi modernou a postmodernou. Středoevropské a slovanské literární transformace
- 13) Celková sumarizace: shrnutí významnějších momentů

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Získané způsobilosti

Studenti budou schopni hlubšího porozumění multikulturních vztahů a událostí kulturních dějin ve středoevropském prostoru.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** PhDr. Miroslav Kouba, Ph.D. (100%)
- **Vede seminář:** PhDr. Miroslav Kouba, Ph.D. (100%), doc. PhDr. Petr Poslední, CSc. (100%)

Literatura

- **Základní:** Bibó, I. *Bída malých národů východní Evropy*. Brno, 1997.
- **Základní:** Kol.aut. *Českoslovenství - součást evropanství : o vzájemnosti a svébytnosti střední Evropy*. Brno, 1996.
- **Základní:** Magris, C. *Dunaj*. Praha, 2010.
- **Základní:** Křen, J. *Dvě století střední Evropy*. Praha, 2005.
- **Základní:** Hroch, Miroslav. *Národy nejsou dílem náhody*. Praha, 2009.
- **Základní:** Kutnar, F. *Obrozenecké vlastenectví a nacionalismus. Příspěvek k národnímu a společenskému obsahu češství doby obrozenecké*. Praha, 2003.
- **Základní:** Máchal, Jan. *Slovanské literatury I.-III.*. Praha, 1929.
- **Základní:** Wollman, Frank. *Slovesnost Slovanů*. Praha, 1928.
- **Základní:** Černý, V. *Soustavný přehled obecných dějin literatury naší vzdělanosti I.-IV.*. Jinočany - Praha, 2005.
- **Základní:** Wandycz, P. *Střední Evropa v dějinách od středověku do současnosti : cena svobody*. Praha, 1998.
- **Základní:** Hroch, Miroslav. *V národním zájmu. Požadavky a cíle evropských národních hnutí devatenáctého století v komparativní perspektivě*. Praha, 1999.
- **Základní:** Černý, V. *Vývoj a zločiny panslavismu*. Praha, 1995.
- **Základní:** Macura, Vladimír. *Znamení zrodu (České národní obrození jako kulturní typ)*. Jinočany, 1995.
- **Rozšiřující:** Hrbata, Z.; Procházka, M. (eds.). *Český romantismus v evropském kontextu*. Pardubice, 1993.
- **Rozšiřující:** Kol.aut. *Edvard Beneš a střední Evropa*. Praha, 1994.
- **Rozšiřující:** Dančák, B. (ed.). *Integrační pokusy ve středoevropském prostoru I.*. Brno, 1998.
- **Rozšiřující:** Kol.aut. *Istorija literatur zapadnych i južnych slavjan : v trech tomach*. Moskva, 2001.
- **Rozšiřující:** Hrbata, Z. *Romantismus a Čechy : témata a symboly v literárních a kulturních souvislostech*. Jinočany, 1999.
- **Rozšiřující:** Kol.aut. *Slovanství ve středoevropském prostoru - iluze, deziluze a realita*. Praha, 2004.
- **Rozšiřující:** Kol.aut. *Środkowoeuropejskie dziedzictwo Cyrylo-Metodiańskie*. Katowice, 1999.
- **Rozšiřující:** Havelka, M. *Západní, východní a střední Evropa jako kulturní a politické pojmy*. Plzeň, 2000.
- **Doporučená:** Brtáň, R. *Barokový slavizmus*. Liptovský Mikuláš, 1939.
- **Doporučená:** Bobrownicka, Maria (ed.). *Bobrownicka, Maria: Narkotyk mitu (Szkice o świadomości narodowej i kulturowej Słowian zachodnich i południowych)*. Kraków, 1995.
- **Doporučená:** Masaryk, T.G. *Česká otázka ; Naše nynější krize ; Jan Hus*. Praha, 2000.
- **Doporučená:** Kalista, Z. *České baroko*. Praha, 1941.
- **Doporučená:** Macura, Vladimír. *Český sen*. Praha, 1998.
- **Doporučená:** Šalanda, Bohuslav. *Folklór, tradice a stereotypy*. Praha, 1990.
- **Doporučená:** Řezník, Miloš. *Formování moderního národa (Evropské ? dlouhé? 19. století)*. Praha, 2003.

- **Doporučená:** Kol.aut. *Formování moderních národů ve střední a východní Evropě v 19. a 20. století* . Praha - Sofija, 2010.
- **Doporučená:** Papoušek, Vladimír; Tureček, Dalibor: . *Hledání literárních dějin*. Praha - Litomyšl, 2005.
- **Doporučená:** Bobrownicka, Maria (ed.). *Język i tożsamość narodowa. Slavica*. Kraków, 2000.
- **Doporučená:** Rupnik, J. *Jiná Evropa*. Praha, 1992.
- **Doporučená:** Wollman, F. *K metodologii srovnávací slovesnosti slovanské*. Brno, 1936.
- **Doporučená:** Kučera, R. *Kapitoly z dějin střední Evropy*. Praha, 1992.
- **Doporučená:** Holý, L. *Malý český člověk a skvělý český národ*. Praha, 2001.
- **Doporučená:** Tureček, D. (ed.). *Národní literatura a komparatistika*. Brno , 2009.
- **Doporučená:** Masaryk, T.G. *Nová Evropa : (Stanovisko slovanské)*. Brno, 1994.
- **Doporučená:** Krejčí, Karel. *Sociologie literatury*. Praha, 2008.
- **Doporučená:** Pospíšil, I. *Střední Evropa a Slované* . Brno, 2006.
- **Doporučená:** Ďurišin, D. *Teória medzileterárneho procesu*. Bratislava, 1985.
- **Doporučená:** Dvorník, F. *Zrod střední a východní Evropy : mezi Byzancí a Římem* . Praha, 1999.

Vyučovací metody

Monologická (výklad, přednáška, instruktáž)
 Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)
 Metody práce s textem (učebnicí, knihou)
 Metody samostatných akcí

Hodnotící metody

Ústní zkouška
 Posouzení zadané práce
 Rozbor díla tvůrčího charakteru
 Rozhovor

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Filologie	Bakalářský	Prezenční	Slavistická studia zemí Evropské unie (dvouoborové): Polština	1	2013	2023	Povinně volitelné předměty	B	3	ZS
Filologie	Bakalářský	Prezenční	Slavistická studia zemí Evropské unie (dvouoborové): Slovinština	1	2013	2023	Povinně volitelné předměty	B	3	ZS